

К ОПУБЛИКОВАНИЮ

КОМИ РЕСПУБЛИКАСА ВЕСЬКӖДЛАН КОТЫРЛӖН ШУӖМ

**«Удораса» республика тӧдчанлуна канму вӧр-ва заказник йылысь
положение вынсьӧдӧм да Коми АССР-са Министръяс Сӧветлӧн,
Коми Республикаса Министръяс Сӧветлӧн ӧткымын шуӧмӧ
вежсьӧмъяс пыртӧм йылысь**

Коми Республикаса Веськӧдлан котыр шуис:

1. Вынсьӧдны «Удораса» республика тӧдчанлуна канму вӧр-ва заказник йылысь положение 1 №-а содтӧд серти.
2. Пыртны Коми АССР-са Министръяс Сӧветлӧн, Коми Республикаса Министръяс Сӧветлӧн ӧткымын шуӧмӧ вежсьӧмъяс 2 №-а содтӧд серти.
3. Тайӧ шуӧмыс вынсялӧ сійӧс официальнӧя йӧзӧдӧмсянь дас лун кольӧм мысти.

Коми Республикаса Веськӧдлан котырӧн

Юрнуӧдысьӧс вежысь –

Коми Республикаса сьӧм овмӧс министр

Г. Рубцова

Сыктывкар

2020 вося кӧч тӧлысь 21 лун

467 №

ВЫНСЬӦДӦМА

Коми Республикаса Веськӧдлан котырлӧн
2020 во кӧч тӧлысь 21 лунся 467 №-а шуӧмӧн
(1 №-а содтӧд)

«Удораса» республика тӧдчанлуна
канму вӧр-ва заказник йылысь

ПОЛОЖЕНИЕ

1. Панас

«Удораса» республика тӧдчанлуна канму вӧр-ва заказниксӧ (водзӧ – заказник) артмӧдӧма «Коми АССР-ын выль заказникъяс да вӧр-ва памятникъяс котыртӧм йылысь» Коми АССР-са Министръяс Сӧветлӧн 1989 во кӧч тӧлысь 26 лунся 193 №-а шуӧм серти.

Заказник лӧӧ республика тӧдчанлуна торйӧн ёна видзан вӧр-ва мутасӧн (водзӧ – ООПТ) да сылӧн эм комплекснӧй (ландшафтнӧй) нырвизь.

ООПТ-лӧн тыр ним: «Удораса» республика тӧдчанлуна канму вӧр-ва заказник.

ООПТ-лӧн дженьыд ним: «Удораса» заказник.

Заказниксӧ артмӧдӧма вына кадколаст урчиттӧг да заказниклӧн мудорьясын меститчысь му участокьясӧ вӧдитчысьяслысь, кутысьяслысь да кийн кутысьяслысь босьттӧг.

Заказник котыртан да сійӧс уджӧдан юкӧнын канмусянь веськӧдлӧмыс, заказник видзан да сыӧн вӧдитчан юкӧнын канму дӧзьӧрыс збыльмӧдсӧ Коми Республикаса Веськӧдлан котырӧн уполномочитӧм Коми Республикаса олӧмӧ пӧртысь власьт органӧн да (либӧ) сылӧн ведомствоувса канму учреждениеӧн, кодлы сетӧма лӧсялана уджмогьясӧ (водзӧ – заказникӧн веськӧдлысь орган).

2. Заказник артмөдан медшөр могъяс да сылөн могъяс

2.1. Заказниксө артмөдома Шөр Тиманын тшөтшкөса пармалысь да рытивыв гөра кокадъяслысь сөмын тані паныдасьлысь вөр-ва комплекссө, а сідзжө атлантической чимилысь (*Salmo salar*) оланінъяс да рөдманінъяс (кульманінъяс) видзөм могысь.

2.2. Заказниклөн шөр могъяс:

видзны Мозын юлысь экологической өтвесьталунсө, сы лыдын гидрологической режимсө;

видзны ландшафтнөй да биологической унапөлөслунсө;

туявны вөр-ва комплексъясн естественнөй процессъяссө да видзөдны экосистемаяслөн состояние вежсьөм бөрся.

3. Заказниклөн меститчанін да площадь

3.1. Заказник меститчө «Удора» муниципальнөй районса муниципальнөй юкөнлөн да «Княжпогост» муниципальнөй районса муниципальнөй юкөнлөн мутасын, Мозын ю йывъясн, Пыисдін сиктсаянь асыввывлань 32 км ылнаын.

Заказник меститчө вөр-ва да мутас комплексн (ландшафтын) – пылевөй покровнөй лыа сора сөй плаца мореннөй тшөтшкөсінъяс (нөрысьяслөн косъмөм пөкатъяс да ю костъяс).

Пармаса мусинъясыс глее-пөим сяма лыаа сөйөдөсь, пөим сяма лыаа сөйөдөсь, ёнджыкасө посни пөим сяма лыаа сөйөдөсь, гырысь изъяс да галяизъя шөркодъ лыа сора сөяөсь.

Геология боксянь характеристика: из шом система, вылыс отдел – пермскөй система, улыс отдел.

3.2. Заказниклөн мутасыс меститчө Удораса лесничестволөн Мозынйывса участковөй лесничествоян 112 - 273, 280 - 300, 307 - 331, 341 - 361, 376 - 394, 409 - 415, 421 - 425, 432, 433, 439, 440, 453 - 474 кварталъяслөн, Удораса лесничестволөн Слөбөдаса участковөй

лесничествын 5 - 11, 28 - 30, 33, 62 - 66, 95 - 101, 127 - 133, 157 - 165, 189 - 192 кварталъяслөн, Удораса лесничестволөн Пыисдінса участковй лесничествын 114, 137, 138, 182, 194, 218, 243, 268 кварталъяслөн да Мещураса лесничестволөн Мещураса участковй лесничествын 47 - 51, 94, 95 кварталъяслөн мудорьясын.

Заказник меститчанінлысь карта-схемасö вайөдöма тайö Положение дорö содтöдын*.

3.1. Заказник мутаслөн площадьыс лоö 241,9 сюрс га.

---

* Оз йöзöдсьы.

4. Заказниклөн мудорьяс

4.1. Заказниклөн мудорыс мунö Удораса лесничестволөн Мозынйивса участковй лесничествын 141 кварталса рытив-войвыв помсянь 141 кварталлөн войвыв мудорті, 142 кварталлөн рытиввыв мудорті, 142 - 147 кварталъяслөн войвыв мудорьясті, 120 кварталлөн рытиввыв мудорті, 120 - 128 кварталъяслөн войвыв мудорьясті, 129 кварталлөн рытиввыв мудорті, 129 - 131 кварталъяслөн войвыв мудорьясті, 131 кварталлөн асыввыв мудорті, 132 кварталлөн войвыв мудорті, 112 кварталлөн рытиввыв мудорті, 112 - 119 кварталъяслөн войвыв мудорті «Удора» МР МЮ-лөн мудорөдз. Водзö ёнджыкасö лунвывлань районлөн асыввыв мудорті Удораса лесничестволөн Мозынйивса участковй лесничествын 388 кварталлөн асыв-лунвыв помөдз. Водзö 388 - 384 кварталъяслөн лунвыв мудорьясті, 415 кварталлөн асыввыв мудорті, 415 - 412 кварталъяслөн лунвыв мудорьясті, 411 кварталлөн асыввыв мудорті, 411 - 409 кварталъяслөн лунвыв мудорьясті, 409, 376 кварталъяслөн рытиввыв мудорьясті, 344 - 341 кварталъяслөн лунвыв мудорьясті, 341, 310 кварталъяслөн рытиввыв мудорьясті, 309 - 307 кварталъяслөн лунвыв мудорьясті, 307 кварталлөн рытиввыв да войвыв мудорьясті, 280, 232

квартальяслөн рытиввыв мудорьясті условнӧй визькӧд вомӧнасянінӧдз, мый мунӧ Мозын юлӧн шуйга берег пӧлӧн сылӧн шуйга берег визьсянь 3 км ылнаын. Водзӧ рытиввывлань, а сэсса ёнджыкасӧ условнӧй визьті лунвывлань, мый мунӧ Мозын юлӧн шуйга берег пӧлӧн сылӧн шуйга берег визьсянь 3 км ылнаын условнӧй визькӧд вомӧнасянінӧдз, мый мунӧ Мозын Йӧлва юлӧн веськыд берег пӧлӧн сылӧн веськыд берег визьсянь 1 км ылнаын. Водзӧ ёнджыкасӧ асыввывлань, а сэсса условнӧй визьті рытиввывлань, мый мунӧ Мозын Йӧлва юлӧн кыкнан берег пӧлӧн берег визьсянь 1 км ылнаын Удораса лесничестволӧн Слобӧдаса участковӧй лесничествоын 11 кварталлӧн войвыв мудоркӧд вомӧнасянінӧдз. Водзӧ 11 кварталлӧн войвыв да асыввыв мудорьясті, 11, 10 квартальяслӧн лунвыв мудорьясті, 33 кварталлӧн асыввыв да лунвыв мудорьясті, 66 кварталлӧн асыввыв мудорті, 99 - 101 квартальяслӧн войвыв мудорьясті, 101, 133, 165 квартальяслӧн асыввыв мудорьясті, 165 - 161 квартальяслӧн лунвыв мудорьясті, 192 кварталлӧн асыввыв мудорті, 192 - 189 квартальяслӧн лунвыв мудорьясті, 189, 157 квартальяслӧн рытиввыв мудорьясті, 157, 158 квартальяслӧн войвыв мудорьясті, 159, 127, 95, 62, 5 квартальяслӧн рытиввыв мудорьясті участковӧй лесничестволӧн мудорӧдз. Водзӧ 268 кварталлӧн лунвыв да рытиввыв мудорьясті условнӧй визькӧд вомӧнасянінӧдз, мый мунӧ Мозын юлӧн веськыд берег пӧлӧн сылӧн веськыд берег визьсянь 3 км ылнаын. Водзӧ ёнджыкасӧ условнӧй визьті войвывлань, мый мунӧ сылӧн веськыд берег пӧлӧн Удораса лесничестволӧн Мозынийвса участковӧй лесничествоын 199 кварталлӧн рытиввыв мудоркӧд вомӧнасянінӧдз. Водзӧ 199, 169 квартальяслӧн рытиввыв мудорьясті, 169 кварталлӧн войвыв мудорті, 141 кварталлӧн рытиввыв мудорті петан чутӧдз.

5. Заказниклӧн мудорьясын меститчӧм видзан вӧр-ва комплексъяс да налӧн компонентъяс

Заказниклөн ва юксянінын ёнджыкасö быдмö веж нитшка козья вөр. Ойдланіньясöдз ёнджыкасö быдмöны козья, козья-кыддза да кыддза-козья, куста-урбöжа-веж нитшка да куста-лудіктуруна-веж нитшка öткотырьяс, көні бур му веркөсыс. Налөн аслыспөлөслунөн лоö сійö, мый турун да кустьяс пövстын медьёна быдмö чöд (*Vaccinium myrtillus*). Мукöд быдмөгысь позьö пасйыны пув (*Vaccinium vitis-idaea*), гөрд молля турун (*Maianthemum bifolium*), көктоин (*Equisetum sylvaticum*). Заказникын уна нюрсялöм козья вöрыс, ёнджыкасö көкшабдіа да нитшка. Көкшабдіа козьяиньяс быдмöны ваюксянінса увтасіньяслөн тшöтшкөс участокьясын, көні ваыс сулалö, да лажмыд пökатьяс вылын.

Иньясын, көні вывтi васöд да мусиныс этша вердаса, артмöны бур условиеяс, медым му веркөсын быдмис нюр нитш. Танi сöвмöмаöсь нитшка козьяиньяс. Пожöма да кыддза вөрьясыс (*Betula pubescens, Betula pendula*) быдмöны этшаджык. Юясдорса лыаа ягьясын паськалöмаöсь куста-ройяса пожöмаиньяс.

Заказникыс меститчö шөр да мыйкö мында войвыв пармалөн зонаувьясын, Удораса козья да Шөр Тиманса козья-ниа пуа геоботанической кытшьясын.

Татшöм иньяслөн мусиньясыс гöльбöсь да косöсь, та вöсна танi вывтi уна пöлöс быдмөгыс абу. Кустьясысь медьёна быдмöны пув да обоеполöй понпир (*Empetrum hermaphroditum*). Улыс ярусьясыс артмöны пурне нитш рöдысь куста ройяс, на пиын паныдасьлöны веж нитшкаиньяс. Мозын ю вожьясын крут берегьяс пöлөн аллювиальной вайöмьясын тшökыда артмöны джуджыд туруна либö уна пöлöс туруна кыддза-козья вөрьяс. Заказниклөн мутасын нюрьясыс абу ыджыдöсь, тшökыда вöрсялöмаöсь кыддзөн либö козийөн. Чöтласа из вылын паныдасьлöны пуктасьяс, көні ниа пуыс медуна.

Заказниклөн мутасын Мозын, Визин да Улыс Пузла ковтысьясын кориз восьсаиньясын быдмö уна аслыспөлöс сикас, кутшöмьяс лöсялöны Тиманса да Уралса горной пöрöдаяслөн тыдаланіньяслы. Крежьяслөн

потасьясын посни чирьяса мусинын эмось тані ёна паныдасьлысь кальцефильяс. Заказникын ойдлан да крежса экотопьясыс тӧдчанаӧсь сы вӧсна, мый сэнi олӧны шоча паныдасьлысь да видзан сикасьяс.

География боксянь туялӧмыс петкӧдліс, мый широтнӧй группаясыс заказникын медьёна паныдасьлӧны бореальнӧй быдмӧгьяс (*Matteuccia struthiopteris*, *Allium schoenoprasum*, *Hieracium altipes* да мукӧд). 70 %-ысь унджык сикасыс тайӧ группаясь, мый лӧсялӧ войвыв пармалӧн зонаувса мукӧд флоралы.

Нуӧдӧм туялӧмьясыс петкӧдлісны, мый заказник флоралӧн систематическӧй, географическӧй, ценотическӧй да биологическӧй тэчасьясыс ставнас лӧсялӧны Россиялӧн европаса юкӧнлӧн Рытыв-Войвывса войвыв пармалы. Та дырйи сылӧн эм ӧткымын аслыспӧлӧслун. Медтӧдчана котырьяс лыдысь медтшӧкыда паныдасьлӧ Эжӧрьяслӧн котыр. Содӧ войвывса широтнӧй группаясь сикасьяслӧн пайыс сы вӧсна, мый парма зонаын резерватыс меститчӧ войвылын да сы вӧсна, мый сылӧн мутасын эмось креж тыдаланіньяс. Голарктическӧй да евроазиатскӧй долготнӧй группаясыс сикасьяслӧн лыдыс матӧ ӧтмында, кызди и Коми Республикаса парма зоналӧн став флораын. Сибирса флорасыс оз ёна тӧдчы сикасьяслӧн унапӧлӧслун вылӧ, но медуна лыска пӧрӧдаыс – сибирсаяс. Заказниклӧн флора вылӧ мортыс тӧдчӧ слаба, полизональнӧй широтнӧй, космополитнӧй долготнӧй да ёг ценотическӧй группаяслӧн сикасьясыс тані абу унаӧсь. Тайӧ мутасыс ёнджыкасӧ нюрсялӧма да васӧд, тані эрдӧдӧма васа да нурса уна быдмӧг.

Сосудистӧй быдмӧгьяс пӧвстысь пасйӧма 340 гӧгӧр сикас. На лыдын Коми Республикаса гӧрд небӧгӧ (2019) пыртӧм таксоньяс: эльбскӧй вудсия (*Woodsia ilvensis*), обыкновеннӧй многоножка (*Polypodium vulgare*), лэбач кок сяма эжӧр (*Carex ornithopoda*), яй рӧма мӧсняк турун (*Dactylorhiza incarnata*), Траунштейнерлӧн мӧсняк турун (*Dactylorhiza traunsteineri*), пемыдгӧрд дремлик (*Epipactis atrorubens*), еджгов леукорхис (*Leucorchis albida*), уклоняющӧйся марьямоль (*Paeonia Anomala*), виж юра дзуртан

турун (*Rhodiola rosea*), черноплоднӧй кизильник (*Cotoneaster melanocarpus*), альпийскӧй семечки турун (*Hedysarum alpinum*). Кык сикас – Фукслӧн мӧсняк турун (*Dactylorhiza Fuchsii*) да комаринӧй кокушник (*Gymnadenia conopsea*) – пыртӧма Быдмӧгъяслӧн лыддьӧгӧ (списокӧ), кодъяслӧн вӧр-ваын олӧм бӧрся колӧ торйӧн видзӧдны да кодъясӧс вӧзйӧма босытны биология боксянь дӧзьӧр улӧ, мый вынсьӧдӧма Коми Республикаса вӧр-ва озырлун да гӧгӧртас видзан министерстволӧн 2019 во рака тӧлысь 27 лунся 498 №-а тшӧктӧдӧн (3 №-а содтӧд). Шоча паньдасьлысь сикасьясысь унджыкыс быдмӧны Тиман коризьяслӧн восьсаиньясын. Комплекснӧй заказниклӧн мутасын эрдӧдӧма 96 корья да идза нитш сикас да 168 рой сикас. Резерватын эрдӧдӧма 125 сикас бакатшак, та лыдын Коми Республикаса гӧрд небӧгӧ (2019) пыртӧм ӧти сикас (ниа пу губка (*Fomitopsis officinalis*)). На пӧвстысь татшӧмъяс, кызди лапландский амолицистис (*Amylocyctis lapponica*) да звездчатӧй скелетокутис (*Skeletocutis stellae*) индӧны сы вылӧ, мый вӧрыс вӧрзьӧдлытӧм.

Заказникӧ пырӧ Мозын юлӧн участок (Удж ю вомсянь сылӧн йывьясӧдз) да сылӧн вожьяс, сы лыдын Мозын Йӧлва, Улыс Пузла да Вылыс Пузла, кӧнӧ кульмӧ атлантической чими (Войвывса чери овмӧс нуӧдан ковтысын чери кыян правилӧяс серти, кутшӧмъясӧс вынсьӧдӧма Россия Федерацияса видз-му овмӧс министерстволӧн 2014 во йирым тӧлысь 30 лунся 414 №-а тшӧктӧдӧн), кодӧс пыртӧма Пемӧсьяслӧн лыддьӧгӧ (списокӧ), кодъяслӧн вӧр-ваын олӧм бӧрся колӧ торйӧн видзӧдны да кодъясӧс вӧзйӧма босытны биология боксянь дӧзьӧр улӧ, мый вынсьӧдӧма Коми Республикаса вӧр-ва озырлун да гӧгӧртас видзан министерстволӧн 2019 во рака тӧлысь 27 лунся 498 №-а тшӧктӧдӧн (4 №-а содтӧд).

Горнӧй да джынвуйӧ горнӧй ва визувьяслы лӧсялана гидрологической режим вӧсна чериыс уна пӧлӧс. Медьӧна паньдасьлӧ бореальный гӧраӧдзса фауна комплекс, кытчӧ пырӧны европаса ком (*Thymallus thymallus*), юса ар ӧс (*Phoxinus phoxinus*), уска катан ар (*Barbatulus barbatulus*), атлантической чими да обыкновеннӧй подкаменщик

(*Cottus gobio*), кодӧс пыртӧма Пемӧсьяслӧн лыддьӧгӧ (списокӧ), кодьяслӧн вӧр-ваын олӧм бӧрся колӧ торйӧн видзӧдны да кодьясӧс вӧзйӧма босьтны биология боксянь дӧзьӧр улӧ, мый вынсьӧдӧма Коми Республикаса вӧр-ва озырлун да гӧгӧртас видзан министерстволӧн 2019 во рака тӧлысь 27 лунся 498 №-а тшӧктӧдӧн (4 №-а содтӧд), да Россия Федерацияса гӧрд небӧгӧ (2001). Этшаджык паныдасьлӧны сиг-пыжъян (*Coregonus pidschian*), мык (*Leuciscus rutilus*), гурина (*Gobio gobio*), обыкновеннӧй сир (*Esox lucius*) да обыкновеннӧй ёкыш (*Perca fluviatilis*). Юасьӧм серти, тані эм юса пӧвтан (*Platichthys flesus*) да налим (*Lota lota*).

Заказниклӧн мутасын олӧ юрсигусьяслӧн 16 сикас, лудікьяслӧн 51 сикас, бобувьяслӧн 28 сикас. Сюрса лыаясысь тані эм 130 сайӧ сикас. Татчӧс орнитофауналысь подувсӧ артмӧдӧны лӧбачьяслӧн сибирса сикасьяс. Татчӧс млекопитающӧйяссӧ петкӧдлӧма 36 сикасӧн, на лыдысь ыджыд тӧдчанлун босьтӧ Коми Республикаса гӧрд небӧгӧ (2019) пыртӧм кӧр (*Rangifer tarandus*).

6. Заказник торйӧн ёна видзан режим

6.1. Заказниклӧн мутасын оз позь вӧчны овмӧс нуӧдан да мукӧд удж, мый вӧсна вермас торксьыны экосистемаяслӧн дзоньлуныс, сы лыдын:

- 1) капитальнӧя стрӧитан объектъяс стрӧитӧм;
- 2) линейнӧй объектъяс стрӧитӧм, тайӧ Положениелӧн 6.2 пунктын индӧм случайяс кындзи;
- 3) вӧр пуктасьяс кералӧм, санитарно-оздоровительнӧй мероприятиеяс, пӧжарысь видзчысьӧмсӧ могмӧдан мероприятиеяс нуӧдигӧн кералӧмьяс, кварталнӧй прӧсекаяс, визирьяс кералӧм, весалӧм, туйяс, кутшӧмьяс эмӧсь, видзӧм могысь кералӧмьяс, а сідзжӧ вӧчны позяна удж сикасьяскӧд йитчӧм мукӧд кералӧм кындзи;
- 4) вӧр бурмӧдӧм вӧр культураяс лӧсьӧдӧмӧн, вӧр участокьясын, кӧні вӧр пуктасьясыс кулӧмаӧсь либӧ тшыкӧмаӧсь пӧжарьяс, лӧк организмьяслӧн тӧдчӧм вӧсна, а сідзжӧ вӧр участокьясын вӧр бурмӧдӧм

кындзи, көні санитарной могъясын нуодисны отпомся кераломъяс;

5) абу пуа вөр ресурсъяс, вөрса сёян-юан да бурдодан быдмөгъяс заптом да чукортотм, индом ресурсъяссо да быдмөгъяссо граждано асланыс могъяс выло заптом да чукортотм кындзи;

6) древесина да живица заптом;

7) геологической, ботанической, зоологической да мукод коллекция чукортотм, наука-туялан могъяс выло найос чукортотм кындзи заказникон веськодлысь органкод согласуйтомон;

8) муяс бурмодом да гором;

9) турун ытшкотм, видз-му овмосса пемосъясос та выло индом местаясысь бокин йирсодотм, налы гожся лагеръяс да ваннаяс котыртотм;

10) промысловоя кыйсом да промышленноя чери кыйотм;

11) туйясысь, кутшомъяс эмось, да торйон индом местаясысь бокин механизируйтом транспортлон ветлом да сулалотм (заказник видзотм серти мероприятиеяс, а сиджотм вөр-ва комплексъяс да налысь объектъяс видзотм да бор лосодотм серти мероприятиеяс нуодомкод йитчотм случайяс кындзи), механической транспорт средствояс кындзи, кутшомъяс ветлоны да сулалотны товнас, кор усюма лым сэк, кор оз лэдзны му эжод, быдмөгъяс да вөр пуктасъяс жугодотмос;

12) геологоразведочной уджъяс, динмуса геологосъёмочной уджъяс кындзи;

13) мупытшса озырлун перйотм да туялотм;

14) химия препаратъяс да мувердас видзотм да наон водитчотм;

15) заказниклысь мутассотм егосъотм да няйтчодотм, а сиджотм производство да потребление шыбласъяс меститотм (видзотм да гуалотм), ортсотм лэдзан ва нуодотм;

16) му веркотс да быдмөгъяс тшыкодотм, вочны поэяна удж сикасъяс збыльмодотм кындзи;

17) лэбач поэяс да горсъяс жугодотм;

18) аншлагъяс, шлагбаумъяс, стендыяс, суйорса сурьяяс, мукод

юортан пас да индод, экологическӧй туйяслысь да шойччанінъяслысь оборудование бырӧдӧм да тшыкӧдӧм, пуяс вылын, горнӧй пӧрӧдаяслӧн тыдаланінъясын гижӧдъяс да пасъяс вӧчӧм.

6.2. Заказниклӧн мутасын позьӧ:

1) котыртны да нуӧдны вӧр овмӧс да нуӧдны вӧръясын пӧжарысь да санитарнӧй боксянь видзчысьӧмсӧ могмӧдан, вӧр бурмӧдан да вӧр бӧрся дӧзьӧритан мероприятиеяс вӧр йитӧдъяс ладмӧдан юкӧнын оланпастэчасӧн урчитӧм пӧрадокын тайӧ Положениелӧн 6.1 пунктса корӧмъяс тӧд вылын кутӧмӧн;

2) нуӧдны наука-туялан уджъяс, а сідзжӧ биологическӧй ва озырлун искусствениӧя рӧдмӧдӧм серти мероприятиеяс, сы лыдын биологическӧй ва озырлун видзӧмсӧ могмӧдӧм вылӧ аквакультура могъясын кыйны чери, заказникӧн веськӧдлысь органкӧд сӧгласуйтӧмӧн;

3) оланпастэчасӧн урчитӧм пӧрадокын любительскӧя да спортивнӧя кыйсьыны;

4) оланпастэчасӧн урчитӧм пӧрадокын любительскӧя да спортивнӧя кыйны чери;

5) стрӧитны, вильмӧдны, уджӧдны линейнӧй объектъяс сэк, кор найӧс оз позь меститны мӧдлаӧ, а сідзжӧ сы могысь, медым могмӧдны заказник уджӧдӧмсӧ, заказникӧн веськӧдлысь органкӧд да чери кыян юкӧнын федеральнӧй олӧмӧ пӧртысь власьт органкӧд сӧгласуйтӧмӧн;

6) капитальнӧя дзоньтавны линейнӧй объектъяссӧ заказникӧн веськӧдлысь органкӧд сӧгласуйтӧмӧн;

7) меститны абу капитальнӧй стрӧйбаяс да сооружениеяс, кутшӧмъяс йитчӧмаӧсь вӧчны позяна удж сикасъяс збыльмӧдӧмкӧд;

8) эвакуируйтны ракетаяслысь торьялӧм юкӧнъяссӧ налӧн усянінъясысь да нуӧдны ракетаяслысь торьялӧм юкӧнъяссӧ нуӧм могысь вӧр инфраструктура лӧсьӧдӧм серти уджъяс Россия Федерацияса вӧр оланпастэчас серти;

9) нуӧдны овмӧс да мукӧд уджлысь мӧд сикасъяс, мыйясысь абу

өлөдөмө вөр-ваон вөдитчан да гөгөртас видзан юкөнын оланпастэчасон да тайё Положениеон, оланпастэчасон урчитом порокоын.

7. Бөртас

7.1. Заказниксө, сы лыдын сылон мутасын меститчөм вөр-ва комплексьяссө да налысь компонентьяссө, видзөны вөр-ваон вөдитчан да гөгөртас видзан юкөнын оланпастэчас серти.

7.2. Заказниклон вөр-ва комплексьяслы да налон компонентьяслы лектор вөчан грөз артмом дырйи сылон мутасын вөчны позяна удж сикасьяссө дзескөдоны, недыр кад кезлө дугөдоны либө дугөдоны оланпастэчасон урчитом порокоын.

7.3. Заказниклысь мутассө места вылын индоны өлөдан да юөртан пасьяс сувтөдомон, а сідзжө торйөдоны тематическөй картография материальяс вылын.

7.4. Заказниклон вөр-ва комплексьяслы либө налон компонентьяслы вөчөм лекторсө колө вештыны Россия Федерацияса оланпастэчас серти.

7.5. Йөзөс, кодьяс мыжаөсь заказник торйон өна видзан урчитом режим торкөмын, кыскөны кывкутөмө Россия Федерацияса оланпастэчас серти.

7.6. Заказник торйон өна видзан урчитом режимлон уджалом да сийөс могмөдом серти мероприятиеяс збыльмөдсьөны Коми Республикаса республиканскөй сьөмкуд сьөм тшөт весьтө да оланпастэчасон абу өлөдом мукөд өшмөс тшөт весьтө.

Пасйөд. Меститчанінсө да мудорьяссө опишитөма Удораса лесничестволысь 2013 вося, Мещураса лесничестволысь 1993 вося вөр овмөс котыртан да нуөдан материальяс төд вылө босьтөмон.

Коми Республикаса Вєськөдлан котырлөн
2020 во кöч тöлысь 21 лунся 467 №-а шуöм дорö
2 №-а СОДТÖД

Коми АССР-са Министрьяс Сöветлөн,
Коми Республикаса Министрьяс Сöветлөн öткымын шуöмö пыртöм
ВЕЖСЬÖМЪЯС

1. «Коми АССР-ын вьль заказникьяс да вөр-ва памятникьяс котыртöм йылысь» Коми АССР-са Министрьяс Сöветлөн 1989 во кöч тöлысь 26 лунся 193 №-а шуöмын:

Коми АССР-ын вьль пöв котыртан заказникьясын (шуöм дорö 1 №-а содтöд):

квайтöд позиция гижны тадзи:

«

«Удораса», канму вөр-ва, республикаса	комплекснöй	Меститчöма Удора районлөн асыв-войвыв юкöнын, Удораса лесхозлөн мутасын, шымыртö Мозын ю ковтыссö, Вылыс Пузла, Шимур, Улыс Пузла, Пурзьöм, Ляпан, Кытшилью, Тьд, Увью юяслысь йывьяссö да вожьяссö. Ставнас 218 квартал: 112 - 197, 199 - 220, 232 - 268, 280 - 297, 307 - 325, 341 - 356, 376 - 388, 409 - 415, Мозын юлөн кыкнан берег пöлөн 3 километр кузьта полосаястї 223 кварталсянь Йöлва юлөн вомöдз, 222 - 224, 269 - 272, 138, 298 - 300, 327 - 330, 358 -	Сибирса козйысь естественнöй вөрьяс, кöнсюрö бонитетьясыс III – IV класса, бур пожöма ягыас да ниа вөрьяс, Гöрд небöгö пыртöм быдмөгьяслөн гежöд сикасыас, уна сикас пемöсыас, сы лыдын дона сикас чери, налөн оланіньяс да кульманіньяс, Мозын да Йöлва юяс	«Удораса» республика тöдчанлуна канму вөр-ва заказник йылысь положение серти
---	-------------	--	--	---

		361, 389 - 393, 421 - 425, 453 - 459, 198 - 221, 114, 137, 326, 357, 182, 194, 218, 243, 268, 225, 226 - 231, 273, 331, 394 кварталъяс, Йёлва юлön километр кузьта видзан зона, 460 - 468, 439 - 440, 473, 474 кварталъяс Удж ю вомöдз, Слöбöдаса лесничестволön 5 - 11, 33 - 62 - 66, 95 - 101, 127 - 133, 157 - 165, 189 - 192 кварталъяс, 469 – 472. Площадьыс 241,9 сюрс га		
--	--	---	--	--

».

2. «Республика тöдчанлуна заказникъяс да вöр-ва памятникъяс йылысь положениеяс вынсьöдöм да выль заказникъяс котыртöм йылысь» Коми Республикаса Министръяс Сöветлön 1993 во рака тöлысь 1 лунся 110 №-а шуöмын:

16 №-а содтöд киритны.